

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 715/2009

2020/EØS/34/52

av 13. juli 2009

om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass og om oppheving av forordning (EF) nr. 1775/2005(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION har —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Formålet med det indre marked for naturgass, som er blitt gradvis gjennomført siden 1999, er å skape faktiske valgmuligheter for alle forbrukere i Fellesskapet, enten de er privatpersoner eller virksomheter, nye forretningsmuligheter og økt handel over landegrensene, slik at det kan oppnås effektiviseringsgevinster, konkurranse-dyktige priser og høyere kvalitet på tjenestene, samt å bidra til forsyningssikkerhet og bærekraftig utvikling.
- 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/55/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for naturgass⁽⁴⁾ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1775/2005 av 28. september 2005 om vilkår for tilgang til overføringsnett for naturgass⁽⁵⁾ har vært viktige ledd i innføringen av et indre marked for naturgass.
- 3) Erfaring fra gjennomføringen og overvåkingen av et første sett av retningslinjer for god praksis vedtatt av Det europeiske forum for regulering av gass (heretter kalt «Madrid-forumet») i 2002 viser at de reglene som er fastsatt i retningslinjene, må gjøres rettslig bindende for å sikre at de gjennomføres fullt ut i alle medlemsstater, og for å gi en minimumsgaranti for like vilkår for markedstilgang i praksis.

- 4) Et andre sett av felles regler kalt «andre sett av retningslinjer for god praksis» ble vedtatt ved Madrid-forumets møte 24.–25. september 2003, og formålet med denne forordning er å fastsette, på grunnlag av disse retningslinjene, grunnleggende prinsipper og regler for nettilgang og tilgangstjenester for tredjemann, flaskehalshåndtering, oversiktighet, balansering og handel med kapasitetsrettigheter.
- 5) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass⁽⁶⁾ åpner for muligheten for en kombinert operatør av transmisjons- og distribusjonsnett. Bestemmelsene i denne forordning krever derfor ingen endring av oppbygningen av nasjonale transmisjons- og distribusjonsnett som er i samsvar med de relevante bestemmelsene i nevnte direktiv.
- 6) Høytrykksgassrørledninger som forbinder lokale distributører med gassnettet, og som ikke hovedsakelig brukes i forbindelse med lokal distribusjon, omfattes av denne forordnings virkeområde.
- 7) Det må fastsettes kriterier for fastsettelsen av tariffer for nettilgang som sikrer at tariffene fullt ut er i samsvar med prinsippet om ikke-diskriminering, oppfyller behovene til et velfungerende indre marked, tar fullt hensyn til nettets funksjonsdyktighet og gjenspeiler de faktiske påløpte kostnadene, i den grad slike kostnader tilsvarende kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, samtidig som de gir en rimelig avkastning på investeringene, og idet det eventuelt tas hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer.
- 8) Ved beregning av tariffer for nettilgang er det viktig å ta hensyn til faktiske påløpte kostnader, i den grad slike kostnader tilsvarende kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, samt til behovet for en rimelig avkastning på investeringene og for stimulerings tiltak for å bygge ny infrastruktur, herunder særlige regler for nye investeringer som fastsatt i direktiv 2009/73/EF. I denne sammenheng, og særlig dersom det er effektiv konkurranse mellom rørledninger, er det viktig å ta hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer.
- 9) Bruk av markedsbaserte ordninger, for eksempel auksjoner, for å fastsette tariffer må være forenlig med bestemmelsene i direktiv 2009/73/EF.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 11 av 7.2.2019, s. 53.

(1) EUT C 211 av 19.8.2008, s. 23.

(2) EUT C 172 av 5.7.2008, s. 55.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 9. juli 2008 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 9. januar 2009 (EUT C 75 E av 31.3.2009, s. 38) og Europaparlamentets holdning av 22. april 2009 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 25. juni 2009.

(4) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 57.

(5) EUT L 289 av 3.11.2005, s. 1.

(6) EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94.

- 10) Et felles minste sett av tilgangstjenester for tredjemann er nødvendig for i praksis å opprette en felles minstandard for tilgang i hele Fellesskapet, for å sikre at tilgangstjenestene for tredjemann er tilstrekkelig forenlige, og for at fordelene med et velfungerende indre marked for gass kan utnyttes.
- 11) På det nåværende tidspunkt er det visse forhold som hindrer salg av gass på like vilkår og uten diskriminering eller ulemper i Fellesskapet. Framfor alt er ikke-diskriminerende nettilgang og et like effektivt myndighetstilsyn i alle medlemsstatene ennå ikke på plass, og isolerte markeder finnes fortsatt.
- 12) Det bør oppnås tilstrekkelig overføringskapasitet for gass over landegrensene, og markedsintegrasjon bør fremmes med sikte på å gjennomføre det indre marked for naturgass.
- 13) Kommisjonsmeldingen av 10. januar 2007 med tittelen «An Energy Policy for Europe» (en energipolitikk for Europa) understreket viktigheten av å gjennomføre det indre marked for naturgass og skape like vilkår for alle naturgassforetak i Fellesskapet. Kommisjonsmeldingene av 10. januar 2007 med titlene «Prospects for the internal gas and electricity market» (utsikter for det indre gass- og elektrisitetsmarkedet) og «Inquiry pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 1/2003 into the European gas and electricity sectors (Final Report)» (undersøkelse av den europeiske gass- og elektrisitetssektoren i henhold til artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003) viste at dagens regler og tiltak verken skaper de nødvendige rammer eller legger til rette for at det skapes overføringskapasitet som vil bidra til å nå målet om et velfungerende, effektivt og åpent indre marked.
- 14) I tillegg til at de nåværende rammereglene bør gjennomføres fullt ut, bør rammereglene for det indre marked for naturgass fastsatt i forordning (EF) nr. 1775/2005 tilpasses i tråd med disse meldingene.
- 15) Særlig er økt samarbeid og samordning mellom operatører av transmisjonsnett nødvendig for å utarbeide nettrekler for ytelse og forvaltning av effektiv og oversiktlig tilgang til transmisjonsnett over landegrensene, og for å sikre en samordnet og tilstrekkelig framtidrettet planlegging og fornuftig teknisk utvikling av transmisjonsnettet i Fellesskapet, herunder opprettelse av overføringskapasitet, idet det tas behørig hensyn til miljøet. Disse nettreglene bør være i tråd med rammeretningslinjer som er av ikke-bindende art (rammeretningslinjer), og som er utarbeidet av Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter⁽¹⁾ (Byrådet). Byrådet bør delta i revisjon, på grunnlag av faktiske forhold, av utkast til nettrekler, herunder deres samsvar med rammeretningslinjene, og det bør kunne anbefale at de vedtas av Kommisjonen. Byrådet bør vurdere foreslåtte endringer av nettreglene, og det bør kunne anbefale at de vedtas av Kommisjonen. Operatører av transmisjonsnett bør drive sine nett i samsvar med disse nettreglene.
- 16) For å sikre optimal forvaltning av transmisjonsnettet for gass i Fellesskapet bør det opprettes et europeisk nett av operatører av transmisjonsnett for gass (ENTSO for gass). Oppgavene til ENTSO for gass bør utføres i samsvar med Fellesskapets konkurranseregler, som fortsetter å gjelde for beslutninger som treffes av ENTSO for gass. ENTSO for gass bør ha klart definerte oppgaver, og dets arbeidsmetoder bør sikre at ENTSO for gass er effektivt, oversiktlig og representativt. Nettreglene som utarbeides av ENTSO for gass, er ikke ment å erstatte nødvendige nasjonale nettrekler for innenlandske forhold. Ettersom det kan oppnås større framskritt gjennom en regional tilnærming, bør operatører av transmisjonsnett opprette regionale strukturer innenfor den overordnede samarbeidsstrukturen og samtidig sikre at resultatene på regionalt plan er i samsvar med nettreglene og ikke-bindende tiårige nettutviklingsplaner på fellesskapsplan. Samarbeid innen slike regionale strukturer forutsetter at nettaktivitetene atskilles effektivt fra produksjons- og forsyningsaktivitetene. Uten en slik atskillelse kan regionalt samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett innebære risiko for konkurransebegrensende atferd. Medlemsstatene bør fremme samarbeid og overvåke nettdriftens effektivitet på regionalt plan. Det regionale samarbeidet bør være forenlig med innføringen av et konkurransebasert og effektivt indre marked for gass.
- 17) Alle markedsdeltakere har interesse av det arbeidet som forventes utført av ENTSO for gass. En effektiv samrådsprosess er derfor avgjørende, og eksisterende strukturer som er etablert for å lette og effektivisere samrådsprosessen, for eksempel EASEE (European Association for the Streamlining of Energy Exchange), nasjonale reguleringsmyndigheter og Byrådet, bør spille en viktig rolle.
- 18) For å sikre økt oversiktlighet når det gjelder utviklingen av transmisjonsnettet for gass i Fellesskapet, bør ENTSO for gass utarbeide, offentliggjøre og regelmessig oppdatere en ikke-bindende tiårig nettutviklingsplan for Fellesskapet (nettutviklingsplan for Fellesskapet). Levedyktige transmisjonsnett for gass og nødvendige regionale overføringsforbindelser, som er relevante i et kommersielt perspektiv eller for forsyningssikkerheten, bør omfattes av denne nettutviklingsplanen.

(¹) EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1.

- 19) For å styrke konkurransen gjennom likvide engrosmarkeder for gass er det avgjørende at det kan handles med gass uavhengig av hvor i systemet den befinner seg. Den eneste måten å oppnå dette på, er å gi nettbrukerne mulighet til å reservere tilførsels- og uttakskapasitet hver for seg, slik at gassen transporteres gjennom soner i stedet for langs avtalefestede ruter. De fleste berørte parter ga allerede på det sjette møtet i Madrid-forumet 30. og 31. oktober 2002 uttrykk for at de foretrakk tilførsels- og uttakssystemet som middel til å utvikle konkurransen. Tariffer bør ikke være avhengige av transportrute. Tariffen som fastsettes for ett eller flere tilførselspunkter, bør derfor ikke være knyttet til tariffen som er fastsatt for ett eller flere uttakspunkter, og omvendt.
- 20) Henvisninger til harmoniserte transportavtaler i forbindelse med ikke-diskriminerende tilgang til transmisjonsnettoperatørens nett innebærer ikke at vilkårene i transportavtalene til en bestemt operatør i en medlemsstat må være de samme som vilkårene til en annen operatør i samme medlemsstat eller en annen medlemsstat, med mindre det er fastsatt minstekrav som alle transportavtaler skal oppfylle.
- 21) Gassnettene er i høy grad preget av avtalebetingede flaskehals. Prinsippene for flaskehalshåndtering og kapasitetstildeling for nye eller nylig inngåtte avtaler baseres derfor på frigjøring av utnyttet kapasitet ved at nettbrukerne får mulighet til å leie ut eller videreselge sin avtalte kapasitet, og ved at operatørene av transmisjonsnett forpliktes til å tilby utnyttet kapasitet på markedet, minst på dagen-før-basis og som avbrytbar kapasitet. Med tanke på at eksisterende avtaler utgjør en stor andel, og at det er behov for å skape reelt like vilkår for brukere av ny og eksisterende kapasitet, bør disse prinsippene anvendes for all avtalt kapasitet, også eksisterende avtaler.
- 22) Selv om fysiske flaskehals på det nåværende tidspunkt sjelden utgjør et problem i Fellesskapet, kan det bli et problem i fremtiden. Det er derfor viktig å fastsette grunnprinsippene for tildeling av kapasitet ved slik overbelastning av nettene.
- 23) Markedsovervåking som de nasjonale tilsynsmyndighetene og Kommisjonen har gjennomført i de senere år, har vist at dagens oversiktlighetskrav og regler om tilgang til infrastruktur ikke er tilstrekkelige til å sikre et reelt, velfungerende, åpent og effektivt indre marked for gass.
- 24) Lik tilgang til opplysninger om nettets fysiske tilstand og effektivitet er nødvendig for å sikre at alle markedsdeltakere har mulighet til å vurdere den generelle tilbuds- og etterspørselssituasjonen og kartlegge årsakene til svingninger i engrosprisen. Dette omfatter mer nøyaktige opplysninger om tilbud og etterspørsel, nettverkskapasitet, strømmer og vedlikehold, balansering og tilgjengelighet og utnyttelse av lagringskapasitet.
- Ettersom disse opplysningene er avgjørende for at markedet skal fungere, er det nødvendig å lempe på de eksisterende restriksjonene på offentliggjøring, som har bakgrunn i fortrolighetshensyn.
- 25) Krav om fortrolighet for forretningsmessig følsomme opplysninger er imidlertid særlig relevante når det gjelder opplysninger som er av kommersielt strategisk betydning for selskapet, når det bare finnes én bruker av et lagringsanlegg, eller – med hensyn til opplysninger om uttakspunkter i et nett eller delnett som ikke er koplet til et annet transmisjons- eller distribusjonsnett, men til én industriell sluttkunde – når offentliggjøring ville avsløre konfidensielle opplysninger om kundens produksjonsprosess.
- 26) For at tilliten i markedet skal kunne økes, må deltakerne være sikre på at foretak som misbruker sin stilling, kan pålegges sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende. Vedkommende myndigheter bør gis myndighet til å undersøke påstander om markedsmissbruk på en effektiv måte. For dette formål må vedkommende myndigheter ha tilgang til opplysninger om forretningsbeslutninger truffet av forsyningsforetak. På gassmarkedet meddeles alle disse beslutningene til nettoperatørene i form av kapasitetsreservasjoner, spesifiseringer og gjennomførte strømmer. Nettoperatørene bør holde opplysninger om slike beslutninger lett tilgjengelige for vedkommende myndigheter i et bestemt tidsrom. Videre bør vedkommende myndigheter regelmessig kontrollere at operatører av transmisjonsnett overholder reglene.
- 27) Tilgangen til gasslagringsanlegg og anlegg for flytende naturgass (LNG) er utilstrekkelig i enkelte medlemsstater, og gjennomføringen av de eksisterende reglene må derfor forbedres. Gruppen av europeiske reguleringsmyndigheter for elektrisk kraft og gass (ERGEG) har på grunnlag av sin overvåking konkludert med at de frivillige retningslinjene for god praksis for operatører av lagringsnett vedrørende tilgang for tredjemann, som alle berørte parter ble enige om på Madrid-forumet, ikke anvendes i tilstrekkelig grad og derfor må gjøres bindende.
- 28) Ikke-diskriminerende og oversiktlige balanseringssystemer som drives av operatører av transmisjonsnett, er viktige ordninger, særlig for nykommere på markedet, som kan ha vanskeligere for å balansere sin samlede salgsporfølje enn selskaper som allerede er etablert på det aktuelle markedet. Det må derfor fastsettes regler for å sikre at operatører av transmisjonsnett benytter slike ordninger på en måte som er forenlig med ikke-diskriminerende, oversiktlige og effektive vilkår for tilgang til nettet.
- 29) Handel med primære kapasitetsrettigheter er et viktig ledd i utviklingen av et konkurransemarked og for å skape likviditet. Denne forordning bør derfor fastsette grunnleggende regler for slik handel.

- 30) Nasjonale reguleringsmyndigheter bør sikre overholdelse av reglene i denne forordning og de retningslinjer som fastsettes i henhold til den.
- 31) I retningslinjene vedlagt denne forordning er det fastsatt særskilte detaljerte gjennomføringsregler på grunnlag av det andre settet av retningslinjer for god praksis. Ved behov vil disse reglene med tiden bli videreutviklet, idet det tas hensyn til forskjellene mellom nasjonale gassnett.
- 32) Før Kommisjonen foreslår å endre retningslinjene vedlagt denne forordning, bør den rådspørre alle parter som er berørt av retningslinjene, representert ved bransjeorganisasjonene, og alle medlemsstater i Madrid-forumet.
- 33) Medlemsstatene og vedkommende nasjonale myndigheter bør pålegges å gi Kommisjonen alle relevante opplysninger. Kommisjonen bør behandle slike opplysninger fortrolig.
- 34) Denne forordning og de retningslinjer som vedtas i samsvar med den, berører ikke anvendelsen av Fellesskapets konkurranseregler.
- 35) De tiltakene som er nødvendige for gjennomføringen av denne forordning, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen⁽¹⁾.
- 36) Kommisjonen bør særlig gis myndighet til å fastsette eller vedta de nødvendige retningslinjene for å oppnå det minstemålet av harmonisering som kreves for å nå målene med denne forordning. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning eller å utfylle den med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.
- 37) Ettersom formålet for denne forordning, som er å fastsette rettfærdige regler for vilkårene for tilgang til transmisjonsnett for naturgass og lagrings- og LNG-anlegg, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet vedta tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 38) På grunn av omfanget av de endringene som gjøres i forordning (EF) nr. 1775/2005, bør de berørte bestemmelsene av klarhets- og rasjonaliseringshensyn omarbeides ved at de samles i én tekst i en ny forordning —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

Formålet med denne forordning er å

- fastsette ikke-diskriminerende regler for vilkårene for tilgang til transmisjonsnett for naturgass, idet det tas hensyn til de nasjonale og regionale markedenes særtrekk, med henblikk på å sikre at det indre marked for gass fungerer på en tilfredsstillende måte,
- fastsette ikke-diskriminerende regler for vilkårene for tilgang til LNG- og lagringsanlegg, idet det tas hensyn til de nasjonale og regionale markedenes særtrekk, og
- tilrettelegge for utvikling av et velfungerende og oversiktlig engrosmarked med et høyt nivå av forsyningsikkerhet for gass samt fastsette ordninger for å harmonisere reglene for nettilgang for handel med gass over landegrensene.

Målene nevnt i første ledd skal omfatte fastsettelse av harmoniserte prinsipper for tariff for tilgang til nettet, men ikke til lagringsanlegg, eller metodene for beregning av slike tariff, opprettelse av tilgangstjenester for tredjemann og harmoniserte prinsipper for kapasitetstildeling og flaskehals-håndtering, fastsettelse av oversiktlighetskrav, balanseringsregler og gebyrer for ubalanse samt tilrettelegging for handel med kapasitet.

Denne forordning, med unntak av artikkel 19 nr. 4, skal gjelde bare for lagringsanlegg som omfattes av artikkel 33 nr. 3 eller 4 i direktiv 2009/73/EF.

Medlemsstatene kan opprette en enhet eller et organ i samsvar med direktiv 2009/73/EF for det formål å utføre en eller flere av de funksjoner som vanligvis tildeles operatøren av transmisjonsnettet, som skal være underlagt kravene i denne forordning. Nevnte enhet eller organ skal sertifiseres i samsvar med artikkel 3 i denne forordning og utpekes i samsvar med artikkel 10 i direktiv 2009/73/EF.

Artikkel 2

Definisjoner

- I denne forordning menes med
  - «transmisjon» transport av naturgass gjennom et nett som hovedsakelig består av høytrykksgassrørledninger, unntatt oppstrømsgassrørledningsnett og unntatt den del av høytrykksgassrørledningene som hovedsakelig brukes til lokal distribusjon av naturgass, med sikte på levering til kunder, men ikke forsyning,

⁽¹⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

- 2) «transportavtale» en avtale som operatøren av transmisjonsnettet har inngått med en nettbruker med sikte på å utføre transmisjon,
  - 3) «kapasitet» den maksimale gassmengden, uttrykt i normalkubikkmeter per tidsenhet eller i energienhet per tidsenhet, som nettbrukeren har rett til i henhold til bestemmelsene i transportavtalen,
  - 4) «uutnyttet kapasitet» fast kapasitet som en nettbruker har anskaffet i henhold til en transportavtale, men som brukeren ikke har spesifisert innen fristen fastsatt i avtalen,
  - 5) «flaskehalsbehandling» håndtering av den kapasitetsporteføljen som tilbys av operatøren av transmisjonsnettet, med sikte på at den tekniske kapasiteten utnyttes optimalt og maksimalt, og at framtidige flaskehals og metningspunkter oppdages i tide,
  - 6) «sekundærmarked» markedet for den kapasiteten som handles på andre måter enn på primærmarkedet,
  - 7) «spesifisering» forhåndsmelding fra nettbrukeren til operatøren av transmisjonsnettet om den faktiske gassmengden som brukeren ønsker å tilføre nettet eller ta ut av nettet,
  - 8) «ny spesifisering» etterfølgende melding om korrigerende spesifisering,
  - 9) «nettets funksjonsdyktighet» den tilstanden der naturgassens trykk og kvalitet i et transmisjonsnett, herunder nødvendige transmisjonsanlegg, forblir innenfor de nedre og øvre grenser som er fastsatt av operatøren av transmisjonsnettet, slik at transmisjonen av naturgass er sikret fra et teknisk synspunkt,
  - 10) «balanseringsperiode» den perioden da hver nettbruker må utjevne uttaket av en mengde naturgass, uttrykt i energienheter, ved å tilføre transmisjonsnettet samme mengde naturgass, i samsvar med transportavtalen eller nettreglene,
  - 11) «nettbruker» en kunde eller potensiell kunde av en operatør av transmisjonsnett, samt operatørene av transmisjonsnettene selv, i den grad det er nødvendig for at de skal kunne utføre sine funksjoner i forbindelse med transmisjon,
  - 12) «avbrytbare tjenester» tjenester som operatøren av transmisjonsnettet tilbyr i forbindelse med avbrytbar kapasitet,
  - 13) «avbrytbar kapasitet» gasstransmisjonskapasitet som operatøren av transmisjonsnettet kan avbryte i henhold til vilkårene i transportavtalen,
  - 14) «langsiktige tjenester» tjenester som operatøren av transmisjonsnettet tilbyr med en varighet på ett år eller mer,
  - 15) «kortsiktige tjenester» tjenester som operatøren av transmisjonsnettet tilbyr med en varighet på mindre enn ett år,
  - 16) «fast kapasitet» gasstransmisjonskapasitet som i henhold til avtale er garantert som avbruddsfri av operatøren av transmisjonsnettet,
  - 17) «faste tjenester» tjenester som operatøren av transmisjonsnettet tilbyr i forbindelse med fast kapasitet,
  - 18) «teknisk kapasitet» den maksimale faste kapasiteten som operatøren av transmisjonsnettet kan tilby nettbrukerne, idet det tas hensyn til nettets funksjonsdyktighet og driftskravene til transmisjonsnettet,
  - 19) «avtalt kapasitet» kapasitet som operatøren av transmisjonsnettet har tildelt en nettbruker i henhold til en transportavtale,
  - 20) «tilgjengelig kapasitet» den delen av den tekniske kapasiteten som ikke er tildelt, og som fortsatt er tilgjengelig for nettet på det aktuelle tidspunktet,
  - 21) «avtalebetenget flaskehals» en situasjon der etterspørselen etter fast kapasitet overstiger den tekniske kapasiteten,
  - 22) «primærmarked» markedet for den kapasiteten som handles direkte av operatøren av transmisjonsnettet,
  - 23) «fysisk flaskehals» en situasjon der etterspørselen etter faktiske leveranser overstiger den tekniske kapasiteten på et gitt tidspunkt,
  - 24) «kapasitet ved LNG-anlegg » kapasitet ved en LNG-terminal for omdanning av naturgass til væske, eller import, lossing, midlertidig lagring eller regassifisering av LNG, eller tilleggstjenester i forbindelse med dette,
  - 25) «volum» den mengden gass som en bruker av et lagringsanlegg har rett til å lagre,
  - 26) «uttakskapasitet» med hvilken rate en bruker av et lagringsanlegg har rett til å ta ut gass fra lagringsanlegget,
  - 27) «tilførselskapasitet» med hvilken rate en bruker av et lagringsanlegg har rett til å tilføre gass til lagringsanlegget,
  - 28) «lagringskapasitet» en kombinasjon av volum, tilførselskapasitet og uttakskapasitet.
2. Uten at det berører definisjonene i nr. 1 i denne artikkel, kommer de definisjonene i artikkel 2 i direktiv 2009/73/EF som er relevante for anvendelsen av denne forordning, også til anvendelse, med unntak av definisjonen av transmisjon i nr. 3 i nevnte artikkel.
- De definisjonene i nr. 1 punkt 3–23 i denne artikkel som gjelder transmisjon, får tilsvarende anvendelse for lagrings- og LNG-anlegg.

Artikkel 3

Sertifisering av operatører av transmisjonsnett

1. Dersom Kommisjonen mottar underretning om en beslutning om sertifisering av en operatør av transmisjonsnett i henhold til artikkel 10 nr. 6 i direktiv 2009/73/EF, skal den straks behandle denne. Senest to måneder etter datoen for mottak av underretningen skal Kommisjonen avgi sin uttalelse til den relevante nasjonale reguleringsmyndigheten om underretningens forenlighet med artikkel 10 nr. 2 eller artikkel 11 samt artikkel 9 i direktiv 2009/73/EF.

I forbindelse med utarbeidingen av uttalelsen nevnt i første ledd kan Kommisjonen be Byrådet om en uttalelse om den nasjonale reguleringsmyndighetens beslutning. I så tilfelle skal tidsrommet på to måneder nevnt i første ledd forlenges med ytterligere to måneder.

Dersom det ikke foreligger en uttalelse fra Kommisjonen innen fristene nevnt i første og annet ledd, skal Kommisjonen anses for ikke å reise innvendinger mot reguleringsmyndighetens beslutning.

2. Senest to måneder etter at den nasjonale reguleringsmyndigheten har mottatt Kommisjonens uttalelse, skal den treffe sin endelige beslutning om sertifisering av operatøren av transmisjonsnett, idet den tar størst mulig hensyn til denne uttalelsen. Reguleringsmyndighetens beslutning og Kommisjonens uttalelse skal offentliggjøres sammen.

3. Når som helst under framgangsmåten kan reguleringsmyndighetene og/eller Kommisjonen anmode en operatør av transmisjonsnett og/eller et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, om opplysninger som er relevante for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til denne artikkel.

4. Reguleringsmyndighetene og Kommisjonen skal behandle forretningsmessig følsomme opplysninger fortrolig.

5. Kommisjonen kan vedta retningslinjer med nærmere opplysninger om framgangsmåten som skal følges ved anvendelsen av nr. 1 og 2. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 28 nr. 2.

6. Dersom Kommisjonen har mottatt underretning om sertifisering av en operatør av transmisjonsnett i henhold til artikkel 9 nr. 10 i direktiv 2009/73/EF, skal den treffe beslutning om sertifisering. Reguleringsmyndigheten skal rette seg etter Kommisjonens beslutning.

Artikkel 4

Europeisk nettverk av operatører av transmisjonsnett for gass

Alle operatører av transmisjonsnett skal samarbeide på fellesskapsplan gjennom ENTSO for gass for å fremme gjennomføringen av et velfungerende indre marked for naturgass og handel over landegrensene samt for å sikre optimal

forvaltning, samordnet drift og holdbar teknisk utvikling av det europeiske transmisjonsnettet for naturgass.

Artikkel 5

Opprettelse av ENTSO for gass

1. Innen 3. mars 2011 skal operatørene av transmisjonsnett for gass framlegge for Kommisjonen og Byrådet utkast til vedtekter for det kommende ENTSO for gass, en liste over dets medlemmer og utkast til dets forretningsorden, herunder regler for samråd med andre berørte parter.

2. Senest to måneder etter datoen for mottak skal Byrådet, etter formelt å ha rådført seg med de organisasjonene som representerer alle berørte parter, særlig nettbrukerne, herunder kunder, avgi en uttalelse til Kommisjonen om utkastet til vedtekter, listen over medlemmer og utkastet til forretningsorden.

3. Kommisjonen skal avgi en uttalelse om utkastet til vedtekter, listen over medlemmer og utkastet til forretningsorden, der det tas behørig hensyn til Byrådets uttalelse som fastsatt i nr. 2, innen tre måneder etter datoen for mottak av Byrådets uttalelse.

4. Senest tre måneder etter datoen for mottak av Kommisjonens uttalelse skal operatørene av transmisjonsnett opprette ENTSO for gass og vedta og offentliggjøre dets vedtekter og forretningsorden.

Artikkel 6

Utarbeiding av nettreglene

1. Etter samråd med Byrådet skal Kommisjonen, ENTSO for gass og de andre berørte partene fastsette en årlig prioriteringsliste over de områdene fastsatt i artikkel 8 nr. 6 som skal tas i betraktning ved utarbeiding av nettreglene.

2. Kommisjonen skal anmode Byrådet om innen en rimelig frist på høyst seks måneder å framlegge for Kommisjonen ikke-bindende rammeretningslinjer (rammeretningslinjer) som fastsetter klare og objektive prinsipper, i samsvar med artikkel 8 nr. 7, for utarbeiding av nettreglene knyttet til områdene angitt i prioriteringslisten. Hver av rammeretningslinjene skal bidra til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et velfungerende marked. Etter begrunnet anmodning fra Byrådet kan Kommisjonen forlenge denne fristen.

3. Byrådet skal formelt rådføre seg med ENTSO for gass og de andre berørte partene om rammeretningslinjene på en åpen og oversiktlig måte i en periode på minst to måneder.

4. Dersom Kommisjonen anser at rammeretningslinjene ikke bidrar til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et velfungerende marked, kan den anmode Byrådet om å gjennomgå retningslinjene innen en rimelig frist og framlegge dem for Kommisjonen på nytt.

5. Dersom Byrådet ikke framlegger eller ikke på nytt framlegger rammeretningslinjene innen fristen fastsatt av Kommisjonen i henhold til nr. 2 eller 4, skal Kommisjonen utarbeide de aktuelle rammeretningslinjene.

6. Kommisjonen skal anmode ENTSO for gass om å framlegge nettrekler som er i tråd med de relevante rammeretningslinjene, for Byrådet innen en rimelig frist på høyst tolv måneder.

7. Innen tre måneder etter datoen for mottak av nettreglene, som er den perioden da Byrådet formelt kan rådføre seg med de berørte partene, skal Byrådet framlegge en grunnlagt uttalelse for ENTSO for gass om nettreglene.

8. ENTSO for gass kan endre nettreglene i lys av Byrådets uttalelse og framlegge dem for Byrådet på nytt.

9. Når Byrådet har forvissnet seg om at nettreglene er i tråd med de relevante rammeretningslinjene, skal Byrådet framlegge nettreglene for Kommisjonen og kan anbefale at de vedtas innen en rimelig frist. Dersom Kommisjonen ikke vedtar nevnte nettrekler, skal den angi årsakene til dette.

10. Dersom ENTSO for gass ikke har utarbeidet nettrekler innen fristen fastsatt av Kommisjonen i henhold til nr. 6, kan Kommisjonen anmode Byrådet om å utarbeide et utkast til nettrekler på grunnlag av de relevante rammeretningslinjene. Byrådet kan innlede ytterligere samråd mens den utarbeider et utkast til nettrekler i henhold til dette nummer. Byrådet skal framlegge et utkast til nettrekler utarbeidet i henhold til dette nummer for Kommisjonen og kan anbefale at det vedtas.

11. Kommisjonen kan av eget tiltak, dersom ENTSO for gass ikke har utarbeidet nettrekler eller Byrådet ikke har utarbeidet utkast til nettrekler i henhold til nr. 10 i denne artikkel, eller på anbefaling fra Byrådet i henhold til nr. 9 i denne artikkel, vedta ett eller flere sett med nettrekler for områdene angitt i artikkel 8 nr. 6.

Dersom Kommisjonen av eget tiltak foreslår å vedta nettrekler, skal Kommisjonen rådføre seg med Byrådet, ENTSO for gass og alle berørte parter om utkastet til nettrekler i en periode på minst to måneder. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 28 nr. 2.

12. Denne artikkel berører ikke Kommisjonens rett til å vedta og endre retningslinjene som fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 7

Endring av nettrekler

1. Utkast til endringer av alle nettrekler som er vedtatt i henhold til artikkel 6, kan foreslås for Byrådet av personer som kan ha interesse av disse nettreglene, herunder ENTSO for gass, operatører av transmisjonsnett, nettbrukere og forbrukere. Byrådet kan også foreslå endringer av eget tiltak.

2. Byrådet skal rådføre seg med alle berørte parter i samsvar med artikkel 10 i forordning (EF) nr. 713/2009. Etter denne prosessen kan Byrådet framlegge begrunnede forslag til endringer for Kommisjonen, med redegjørelse for hvordan disse forslagene er forenlige med målene for nettreglene, som er fastsatt i artikkel 6 nr. 2 i denne forordning.

3. Kommisjonen kan, idet den tar hensyn til Byrådets forslag, vedta endringer i enhver nettrekle vedtatt i henhold til artikkel 6. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 28 nr. 2.

4. Behandlingen av de foreslåtte endringene i henhold til framgangsmåten nevnt i artikkel 28 nr. 2 skal være begrenset til aspekter som gjelder den foreslåtte endringen. Disse foreslåtte endringene berører ikke andre endringer som Kommisjonen måtte foreslå.

Artikkel 8

Oppgaver for ENTSO for gass

1. ENTSO for gass skal utarbeide nettrekler på områdene nevnt i nr. 6 i denne artikkel på anmodning fra Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 nr. 6.

2. ENTSO for gass kan utarbeide nettrekler på områdene fastsatt i nr. 6 med sikte på å oppfylle målene fastsatt i artikkel 4 dersom disse nettreglene ikke gjelder områder som omfattes av en anmodning til ENTSO for gass fra Kommisjonen. Disse nettreglene skal framlegges for Byrådet for uttalelse. ENTSO for gass skal ta behørig hensyn til denne uttalelsen.

3. ENTSO for gass skal vedta

a) felles verktøy for driften av nettet for å sikre samordning av nettdriften under normale forhold og i nødsituasjoner, herunder en felles skala for klassifisering av hendelser, og forskningsplaner,

b) en ikke-bindende tiårig nettutviklingsplan for Fellesskapet (nettutviklingsplan for Fellesskapet) hvert annet år, herunder en prognose for den europeiske forsyningens tilstrekkelighet,

c) anbefalinger for samordning av teknisk samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett i Fellesskapet og i tredjestater,

d) et årlig arbeidsprogram,

e) en årsrapport,

f) årlige sommer- og vinterprognoser for forsyningen.

4. Prognosen for den europeiske forsyningens tilstrekkelighet nevnt i nr. 3 bokstav b) skal omfatte gassnettets generelle evne til å dekke den nåværende og forventede etterspørselen etter gass i den neste femårsperioden samt i perioden mellom fem og ti år fra datoen for nevnte prognose. Prognosen for den europeiske forsyningens tilstrekkelighet skal bygge på nasjonale forsyningsprognoser utarbeidet av den enkelte operatøren av transmisjonsnett.

5. Det årlige arbeidsprogrammet nevnt i nr. 3 bokstav d) skal inneholde en liste over og en beskrivelse av de nettreglene som skal utarbeides, en plan for den samordningen av nettdriften og den forsknings- og utviklingsvirksomheten som skal gjennomføres i det aktuelle året, samt en veiledende tidsplan.

6. Nettreglene nevnt i nr. 1 og 2 skal dekke følgende områder og om nødvendig ta hensyn til regionale særtrekk:

- a) Regler for nettets sikkerhet og pålitelighet.
- b) Regler for nettilkopling.
- c) Regler for tilgang for tredjemann.
- d) Regler for datautveksling og oppgjør.
- e) Regler for samvirkingsevne.
- f) Framgangsmåter for drift i nødssituasjoner.
- g) Regler for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering.
- h) Regler for handel knyttet til teknisk og driftsmessig levering av nettilgangstjenester og nettbalansering.
- i) Regler om oversiktighet.
- j) Balanseringsregler, herunder nettrelaterte regler om nomineringsprosedyren, regler for gebyrer for ubalanse og regler for driftsmessig balansering mellom transmisjonsnettoperatorenes nett.
- k) Regler om harmoniserte tariffstrukturer for transmisjon.
- l) Regler om energieffektivitet i gassnett.

7. Nettreglene skal utarbeides for grensekryssende nettspørsmål og spørsmål om markedsintegrasjon og skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å utarbeide nasjonale nettreglere for spørsmål som ikke berører handel over landegrensene.

8. ENTSO for gass skal overvåke og analysere gjennomføringen av de nettreglene og retningslinjer som er vedtatt av Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 nr. 11, og deres virkning på harmoniseringen av gjeldende regler med sikte på å lette markedsintegrasjonen. ENTSO for gass skal rapportere til Byrådet og skal redegjøre for resultatene av analysen i årsrapporten nevnt i nr. 3 bokstav e).

9. ENTSO for gass skal stille alle opplysninger til rådighet som Byrådet trenger for å utføre sine oppgaver i henhold til artikkel 9 nr. 1.

10. ENTSO for gass skal hvert annet år vedta og offentliggjøre en nettutviklingsplan for Fellesskapet som nevnt i nr. 3 bokstav b). Nettutviklingsplanen for Fellesskapet skal inneholde modellberegninger av det integrerte nettet, utvikling av scenarier, en prognose for den europeiske forsyningens tilstrekkelighet og en vurdering av nettets elastisitet.

Nettutviklingsplanen for Fellesskapet skal særlig

- a) bygge på nasjonale investeringsplaner, samtidig som det tas hensyn til regionale investeringsplaner som nevnt i artikkel 12 nr. 1, og eventuelt fellesskapsaspekter ved planleggingen av nettet, herunder retningslinjer for transeuropeiske nett i samsvar med europaparlaments- og rådsvedtak nr. 1364/2006/EF⁽¹⁾,
- b) når det gjelder overføringsforbindelser over landegrensene, også bygge på ulike nettbrukeres rimelige behov og integrere langsiktige forpliktelser fra investorene nevnt i artikkel 14 og 22 i direktiv 2009/73/EF, og
- c) påvise investeringsgap, særlig med hensyn til kapasitet over landegrensene.

Når det gjelder annet ledd bokstav c), kan en oversikt over de faktorer som på grunn av ulike framgangsmåter for godkjenning eller ulik praksis er til hinder for utbygging av kapasitet over landegrensene, vedlegges nettutviklingsplanen for Fellesskapet.

11. Byrådet skal revidere de nasjonale tiårige nettutviklingsplanene for å vurdere om de er i samsvar med nettutviklingsplanen for Fellesskapet. Dersom Byrådet påviser manglende samsvar mellom en nasjonal tiårig nettutviklingsplan og nettutviklingsplanen for Fellesskapet, skal den anbefale at den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen eller nettutviklingsplanen for Fellesskapet endres, alt etter som. Dersom den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen er utarbeidet i samsvar med artikkel 22 i direktiv 2009/73/EF, skal Byrådet anbefale at vedkommende nasjonale reguleringsmyndighet endrer den nasjonale tiårige nettutviklingsplanen i samsvar med artikkel 22 nr. 7 i nevnte direktiv og underretter Kommisjonen om dette.

12. På anmodning fra Kommisjonen skal ENTSO for gass gi denne sine synspunkter på vedtakelsen av retningslinjene fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 9

Byrådets overvåkingsoppgaver

1. Byrådet skal overvåke hvordan ENTSO for gass utfører oppgavene nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3, og rapportere til Kommisjonen.

⁽¹⁾ EUT L 262 av 22.9.2006, s. 1.

Byrådet skal overvåke hvordan ENTSO for gass gjennomfører de nettreglene som er utarbeidet i henhold til artikkel 8 nr. 2, og de nettreglene som er utarbeidet i samsvar med artikkel 6 nr. 1–10, men som ikke er vedtatt av Kommisjonen i henhold til artikkel 6 nr. 11. Dersom ENTSO for gass ikke har gjennomført slike nettreglene, skal Byrådet anmode ENTSO for gass om en behørig begrunnet redegjørelse for dette. Byrådet skal underrette Kommisjonen om denne redegjørelsen og avgi sin uttalelse om den.

Byrådet skal overvåke og analysere gjennomføringen av nettreglene og retningslinjene vedtatt av Kommisjonen som fastsatt i artikkel 6 nr. 11, og deres virkning på harmoniseringen av gjeldende regler med sikte på å lette markedsintegrasjon samt ikke-diskriminering, effektiv konkurranse og et velfungerende marked, og rapportere til Kommisjonen.

2. ENTSO for gass skal framlegge utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet, utkastet til årlig arbeidsprogram, herunder opplysninger vedrørende samrådsprosessen, og de andre dokumentene nevnt i artikkel 8 nr. 3, for Byrådet for uttalelse.

Senest to måneder etter datoen for mottak skal Byrådet framlegge en behørig grunnlagt uttalelse samt anbefalinger for ENTSO for gass og for Kommisjonen dersom det finner at utkastet til årlig arbeidsprogram eller utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet framlagt av ENTSO for gass ikke bidrar til ikke-diskriminering, effektiv konkurranse, et velfungerende marked eller tilstrekkelig overføringskapasitet over landegrensene med tilgang for tredjemann.

Artikkel 10

Samråd

1. Ved utarbeiding av nettreglene, utkastet til nettutviklingsplan for Fellesskapet og det årlige arbeidsprogrammet nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3 skal ENTSO for gass på et tidlig tidspunkt og på en åpen og oversiktlig måte gjennomføre en omfattende samrådsprosess som involverer alle relevante markedsdeltakere, særlig de organisasjonene som representerer alle berørte parter, i samsvar med forretningsordenen nevnt i artikkel 5 nr. 1. Dette samrådet skal også omfatte nasjonale reguleringsmyndigheter og andre nasjonale myndigheter, forsynings- og produksjonsforetak, nettbrukere, herunder kunder, operatører av distribusjonsnett, herunder relevante industrisammenslutninger, tekniske organer og plattformer for berørte parter. Samrådet skal ta sikte på å identifisere synspunktene og forslagene fra alle relevante parter i beslutningsprosessen.

2. Alle dokumenter og møtereferater i tilknytning til samrådene nevnt i nr. 1 skal offentliggjøres.

3. Før det vedtar det årlige arbeidsprogrammet og nettreglene nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3 skal ENTSO for gass gjøre rede for hvordan det er tatt hensyn til synspunktene mottatt under samrådet. Dersom det ikke er tatt hensyn til synspunktene, skal dette begrunnes.

Artikkel 11

Kostnader

Kostnadene til virksomheten til ENTSO for gass som omhandlet i artikkel 4–12 skal dekkes av operatørene av transmisjonsnett og skal tas med i beregningen av tariffene. Reguleringsmyndighetene skal bare godkjenne disse kostnadene dersom de er rimelige og forholdsmessige.

Artikkel 12

Regionalt samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett

1. Operatørene av transmisjonsnett skal innlede regionalt samarbeid innenfor rammen av ENTSO for gass for å bidra til oppgavene nevnt i artikkel 8 nr. 1, 2 og 3. Særlig skal de hvert annet år offentliggjøre en regional investeringsplan, og de kan treffe investeringsbeslutninger på grunnlag av nevnte regionale investeringsplan.

2. Operatørene av transmisjonsnett skal fremme driftsordninger som sikrer optimal forvaltning av nettet, og fremme utvikling av kraftbørser, samordnet tildeling av kapasitet over landegrensene gjennom ikke-diskriminerende markedsbaserte løsninger, idet det tas behørig hensyn til de særskilte fordelene ved implisitte auksjoner for kortsiktige tildelinger, og integrasjon av balansemekanismer.

3. For å nå målene fastsatt i nr. 1 og 2 kan det geografiske området som skal omfattes av hver regional samarbeidsstruktur, fastsettes av Kommisjonen, idet det tas hensyn til eksisterende regionale samarbeidsstrukturer. Hver medlemsstat kan fremme samarbeid på mer enn ett geografisk område. Tiltaket nevnt i første punktum, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 28 nr. 2.

Kommisjonen skal for dette formål rådføre seg med Byrådet og ENTSO for gass.

Artikkel 13

Tariffer for nettilgang

1. De tariffene, eller de metodene for å beregne dem, som anvendes av operatørene av transmisjonsnett, og som er godkjent av reguleringsmyndighetene i henhold til artikkel 41 nr. 6 i direktiv 2009/73/EF, samt de tariffene som offentliggjøres i henhold til artikkel 32 nr. 1 i samme direktiv, skal være oversiktlige, ta hensyn til nettets funksjonsdyktighet og forbedring av denne og gjenspeile de faktiske kostnadene, i den grad disse tilsvarer kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, samtidig som de gir en rimelig avkastning på investeringene, og idet det eventuelt tas hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer. Tariffene, eller metodene for å beregne dem, skal anvendes på en ikke-diskriminerende måte.

Medlemsstatene kan beslutte at tariffene også kan fastsettes gjennom markedsbaserte ordninger, for eksempel auksjoner, forutsatt at slike ordninger og inntektene fra disse er godkjent av reguleringsmyndighetene.

Tariffene, eller metodene for å beregne dem, skal lette effektiv handel med gass og bidra til konkurranse, samtidig som kryssubsidiering mellom nettbrukere unngås, og skal stimulere til investeringer og til at det opprettholdes eller skapes samvirkingsveie i transmisjonsnett.

Tariffene for nettbrukerne skal være ikke-diskriminerende og fastsettes separat for hvert tilførselspunkt til eller uttakspunkt fra transmisjonsnettet. Ordningene for fordeling av kostnader og metoden for fastsettelse av priser når det gjelder tilførsels- og uttakspunktene, skal godkjennes av de nasjonale reguleringsmyndighetene. Etter en overgangsperiode skal medlemsstatene innen 3. september 2011 sikre at nettavgiftene ikke beregnes på grunnlag av avtalebetingede ruter.

2. Tariffene for nettilgang skal verken begrense likviditeten i markedet eller forstyrre handelen over landegrensene mellom forskjellige transmisjonsnett. Dersom forskjeller i tariffstrukturer eller balansmekanismer hindrer handel mellom transmisjonsnett, skal operatørene av transmisjonsnettene, uten hensyn til artikkel 41 nr. 6 i direktiv 2009/73/EF, i nært samarbeid med vedkommende nasjonale myndigheter aktivt arbeide for tilnærming mellom tariffstrukturer og gebyrprinsipper, herunder i forbindelse med balansering.

Artikkel 14

Tilgangstjenester for tredjemann når det gjelder operatører av transmisjonsnett

1. Operatører av transmisjonsnett skal

- a) sikre at de tilbyr tjenester på ikke-diskriminerende grunnlag til alle nettbrukere.
- b) tilby både faste og avbrytbare tilgangstjenester for tredjemann; prisen for avbrytbar kapasitet skal gjenspeile sannsynligheten for avbrudd,
- c) tilby nettbrukerne både langsiktige og kortsiktige tjenester.

Med hensyn til første ledd bokstav a) skal en operatør av transmisjonsnett som tilbyr samme tjeneste til forskjellige kunder, gjøre dette på likeverdige avtalevilkår, ved bruk av enten harmoniserte transportavtaler eller felles nettrekler som er godkjent av vedkommende myndighet etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 41 i direktiv 2009/73/EF.

2. Transportavtaler som inngås med en startdato som ikke følger standarden, eller med kortere varighet enn en standard årlig transportavtale, skal ikke føre til vilkårlig høyere eller lavere tariffer som ikke gjenspeiler tjenestens markedsverdi, i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 13 nr. 1.

3. Ved behov kan tilgangstjenester for tredjemann tildeles under forutsetning av at nettbrukerne gir egnede garantier med hensyn til sin kredittverdighet. Slike garantier skal ikke utgjøre utilbørlige hindringer for nyetablering og skal være ikke-diskriminerende, oversiktlige og forholdsmessige.

Artikkel 15

Tilgangstjenester for tredjemann når det gjelder lagrings- og LNG-anlegg

1. Operatører av LNG- og lagringsanlegg skal

- a) tilby tjenester på ikke-diskriminerende grunnlag til alle nettbrukere som møter etterspørselen i markedet; særlig skal en operatør av et LNG- eller lagringsnett som tilbyr samme tjenester til forskjellige kunder, gjøre dette på likeverdige avtalevilkår,
- b) tilby tjenester som er forenlige med bruk av samkjøringsnett for gasstransport, og lette tilgangen gjennom samarbeid med operatøren av transmisjonsnettet og
- c) offentliggjøre relevante opplysninger, særlig opplysninger om utnyttelsen og tilgjengeligheten av tjenestene, innenfor en tidsramme som er forenlig med rimelige kommersielle behov hos brukerne av LNG- eller lagringsanlegg, og den nasjonale reguleringsmyndigheten skal overvåke denne offentliggjøringen.

2. Hver operatør av lagringsnett skal

- a) tilby både faste og avbrytbare tilgangstjenester for tredjemann; prisen på avbrytbar kapasitet skal gjenspeile sannsynligheten for avbrudd,
- b) tilby brukerne av lagringsnett både langsiktige og kortsiktige tjenester, og
- c) tilby brukerne av lagringsanlegg både kombinerte og ikke-kombinerte tjenester når det gjelder lagringsplass, tilførselskapasitet og uttakskapasitet.

3. LNG- og lagringsanleggavtaler skal ikke føre til vilkårlig høyere tariffer dersom de inngås

- a) utenfor et naturgassår med en startdato som ikke følger standarden, eller
- b) med kortere varighet enn standard årlige LNG- og lagringsanleggsavtaler.

4. Ved behov kan tilgangstjenester for tredjemann tildeles under forutsetning av at nettbrukerne gir egnede garantier med hensyn til sin kredittverdighet. Slike garantier skal ikke utgjøre utilbørlige hindringer for nyetablering og skal være ikke-diskriminerende, oversiktlige og forholdsmessige.

5. Avtalemessige begrensninger av den påkrevde minstekapasiteten ved LNG- og lagringsanlegget skal være teknisk begrunnet og skal gi mindre brukere av lagringsanlegget mulighet til å få tilgang til lagringstjenester.

Artikkel 16

Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for flaskehalshåndtering for operatører av transmisjonsnett

1. Den maksimale kapasiteten på alle relevante punkter nevnt i artikkel 18 nr. 3 skal stilles til rådighet for markedsdeltakere, idet det tas hensyn til nettets funksjonsdyktighet og effektiv nettdrift.

2. Operatøren av transmisjonsnettet skal innføre og offentliggjøre ikke-diskriminerende og oversiktlige ordninger for kapasitetstildeling som skal

a) gi egnede økonomiske signaler for effektiv og maksimal utnyttelse av den tekniske kapasiteten og fremme investeringer i ny infrastruktur og lette handel med naturgass over landegrensene,

b) være forenlige med markedsordningene, herunder spotmarkeder og handelsplasser, og samtidig være fleksible og kunne tilpasses endrede markedsvilkår, og

c) være forenlige med medlemsstatenes systemer for nettilgang.

3. Operatøren av transmisjonsnettet skal innføre og offentliggjøre ikke-diskriminerende og oversiktlige framgangsmåter for flaskehalshåndtering som letter handel med naturgass over landegrensene, og som skal være basert på følgende prinsipper:

a) Ved avtalebetingede flaskehals skal operatøren av transmisjonsnettet tilby utnyttet kapasitet på primærmarkedet minst på dagen-før-basis og som avbrytbar kapasitet.

b) Nettbrukere som ønsker det, skal ha rett til å videreselge eller framleie utnyttet avtalt kapasitet på sekundærmarkedet.

Når det gjelder nr. 1 bokstav b), kan en medlemsstat kreve at nettbrukerne underretter operatøren av transmisjonsnettet om dette.

4. Ved fysisk overbelastning skal operatøren av transmisjonsnettet eller eventuelt reguleringsmyndighetene anvende ikke-diskriminerende, oversiktlige ordninger for kapasitetstildeling.

5. Operatørene av transmisjonsnett skal regelmessig vurdere markedets etterspørsel etter nye investeringer. Ved planlegging av nye investeringer skal operatørene av transmisjonsnett vurdere etterspørselen i markedet og ta hensyn til forsynings-sikkerheten.

Artikkel 17

Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for flaskehalshåndtering for lagrings- og LNG-anlegg

1. Ved lagrings- og LNG-anlegg skal størst mulig kapasitet stilles til rådighet for alle markedsdeltakere, idet det tas hensyn til nettets funksjonsdyktighet og drift.

2. Operatører av LNG- og lagringsanlegg skal innføre og offentliggjøre ikke-diskriminerende og oversiktlige ordninger for kapasitetstildeling som skal

a) gi egnede økonomiske signaler for effektiv og størst mulig utnyttelse av kapasiteten og fremme investeringer i ny infrastruktur,

b) være forenlige med markedsordningene, herunder spotmarkeder og handelsplasser, og samtidig være fleksible og kunne tilpasses endrede markedsvilkår, og

c) være forenlige med systemene for tilgang til de tilknyttede nettene.

3. Avtalene om LNG- og lagringsanlegg skal omfatte tiltak for å hindre kapasitetshamstring ved å ta hensyn til følgende prinsipper, som skal gjelde ved avtalebetingede flaskehals:

a) Nettoperatøren skal umiddelbart tilby utnyttet kapasitet i LNG- og lagringsanlegg på primærmarkedet; for lagringsanlegg skal dette skje minst på dagen-før-basis og som avbrytbar kapasitet.

b) Brukere av LNG- og lagringsanlegg som ønsker det, skal ha rett til å videreselge sin avtalte kapasitet på sekundærmarkedet.

Artikkel 18

Oversiktlighetskrav til operatører av transmisjonsnett

1. Operatøren av transmisjonsnettet skal offentliggjøre detaljerte opplysninger om de tjenester den tilbyr, og vilkårene som gjelder for disse, samt de tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet.

2. For å sikre oversiktlige, objektive og ikke-diskriminerende tariffer og fremme effektiv bruk av gassnettet skal operatører av transmisjonsnett eller vedkommende nasjonale myndigheter offentliggjøre rimelig og tilstrekkelig detaljerte opplysninger om tariffenes dannelse, beregningsmetode og struktur.

3. For de tjenester som tilbys, skal hver operatør av transmisjonsnett regelmessig, løpende og på en brukervennlig og standardisert måte offentliggjøre tallfestede opplysninger om teknisk, avtalt og tilgjengelig kapasitet for alle relevante punkter, herunder tilførsels- og uttakspunkter.

4. De relevante punktene i et transmisjonsnett som det skal offentliggjøres opplysninger om, skal godkjennes av vedkommende myndigheter etter samråd med nettbrukerne.

5. Operatøren av transmisjonsnettet skal alltid framlegge opplysningene som kreves i henhold til denne forordning, på en meningsfull, tydelig kvantifiserbar og lett tilgjengelig måte og på ikke-diskriminerende grunnlag.

6. Operatøren av transmisjonsnettet skal på forhånd og i ettertid offentliggjøre opplysninger om tilbud og etterspørsel, på grunnlag av spesifiseringer, prognoser og gjennomførte strømmen inn og ut av nettet. Den nasjonale reguleringsmyndigheten skal sikre at alle slike opplysninger offentliggjøres. Detaljnivået i opplysningene som offentliggjøres, skal gjenspeile de opplysningene som er tilgjengelige for operatøren av transmisjonsnettet.

Operatøren av transmisjonsnettet skal offentliggjøre de tiltakene som treffes for å balansere nettet, samt de kostnadene og inntektene tiltakene medfører.

De berørte markedsdeltakerne skal gi operatøren av transmisjonsnettet opplysningene nevnt i denne artikkel.

Artikkel 19

Oversiktligskrav til lagringsanlegg og LNG-anlegg

1. Operatørene av LNG- og lagringsanlegg skal offentliggjøre detaljerte opplysninger om tjenestene de tilbyr, og vilkårene som gjelder for disse, samt de tekniske opplysningene som er nødvendige for at brukere av LNG- og lagringsanlegg skal få effektiv tilgang til LNG- og lagringsanleggene.

2. For de tjenester som tilbys, skal operatørene av LNG- og lagringsanlegg regelmessig, løpende og på en brukervennlig og standardisert måte offentliggjøre tallfestede opplysninger om avtalt og tilgjengelig kapasitet i lagrings- og LNG-anleggene.

3. Operatørene av LNG- og lagringsanlegg skal alltid framlegge opplysningene som kreves i henhold til denne forordning, på en meningsfull, tydelig kvantifiserbar og lett tilgjengelig måte og på ikke-diskriminerende grunnlag.

4. Operatørene av LNG- og lagringsanlegg skal offentliggjøre mengden gass i hvert lagrings- eller LNG-anlegg, eller hver gruppe lagringsanlegg dersom det er på den måten nettbrukerne får tilgang, inngående og utgående strømmen og tilgjengelig kapasitet i lagrings- og LNG-anleggene, herunder anlegg som er unntatt fra tilgang for tredjemann. Disse opplysningene skal også meddeles operatøren av transmisjonsnettet, som skal offentliggjøre dem som aggregerte mengder per nett eller delnett fastsatt på grunnlag av de relevante punktene. Opplysningene skal oppdateres minst daglig.

I tilfeller der brukeren av et lagringsnett er den eneste brukeren av et lagringsanlegg, kan brukeren av lagringsnettet sende den nasjonale reguleringsmyndigheten en begrunnet anmodning om fortrolig behandling av opplysningene som overføres til den i samsvar med første ledd. Dersom den nasjonale reguleringsmyndigheten fastslår at en slik anmodning er velbegrunnet, særlig i betraktning av nødvendigheten av å veie det berettigede behovet for å beskytte forretningshemmeligheter, hvis avsløring vil ha negativ innvirkning på den overordnede forretningsstrategien til brukeren av lagringsanlegget, opp mot målet om å skape et konkurransebasert indre marked for gass, kan den tillate at operatøren av lagringsnettet i høyst ett år unnlater å offentliggjøre dataene nevnt i nr. 1.

Annet ledd får anvendelse uten at det berører transmisjonsnettoperatørens opplysnings- og offentliggjøringsplikt i henhold til nr. 1, med mindre de aggregerte opplysningene er identiske med de individuelle opplysningene om lagringsnettet som den nasjonale reguleringsmyndigheten har tillatt å ikke offentliggjøre.

5. For å sikre oversiktlige, objektive og ikke-diskriminerende tariffer og fremme effektiv infrastrukturutnyttelse skal operatørene av LNG- og lagringsanlegg eller vedkommende reguleringsmyndigheter offentliggjøre tilstrekkelig detaljerte opplysninger om dannelsen av, beregningsmetodene for og strukturen på tariffene for infrastruktur som er underlagt regulert tilgang for tredjemann.

Artikkel 20

Nettoperatørens oppbevaring av opplysninger

Operatørene av transmisjons-, lagrings- og LNG-nett skal oppbevare alle opplysningene nevnt i artikkel 18 og 19 og i del 3 i vedlegg I i fem år, slik at de nasjonale myndighetene, herunder den nasjonale reguleringsmyndigheten og den nasjonale konkurransemyndigheten, og Kommisjonen kan få tilgang til dem.

Artikkel 21

Balanseringsregler og gebyrer for ubalanse

1. Balanseringsreglene skal utformes på en rettferdig, ikke-diskriminerende og oversiktiglig måte og være basert på objektive kriterier. Balanseringsreglene skal gjenspeile reelle nettbehov og ta hensyn til de ressursene operatøren av transmisjonsnettet har til rådighet. Balanseringsreglene skal være markedsbasert.

2. For at nettbrukerne skal kunne treffe korrigerende tiltak i tide, skal operatøren av transmisjonsnettet gi tilstrekkelige, punktlige og pålitelige opplysninger om nettbrukernes balansestatus via internett.

Opplysningene som gis, skal gjenspeile de opplysningene som operatøren av transmisjonsnettet har til rådighet, og den oppgjørsperioden som gebyrene for ubalanse er beregnet for.

Opplysninger i henhold til dette nummer skal gis vederlagsfritt.

3. Gebyrene for ubalanse skal så langt det er mulig gjenspeile kostnadene og samtidig på en god måte oppmuntre nettbrukerne til å skape balanse mellom sine tilførsler og uttak av gass. De skal hindre kryssubsidiering mellom nettbrukere og skal ikke hindre nye markedsdeltakere i å komme inn på markedet.

Beregningsmetoden for gebyrene for ubalanse og de endelige tariffene skal offentliggjøres av vedkommende myndigheter eller av operatøren av transmisjonsnett.

4. Medlemsstatene skal sikre at operatører av transmisjonsnett bestreber seg på å harmonisere balanseringsordningene og effektivisere strukturen og nivåene på gebyrene for ubalanse for å fremme handelen med gass.

Artikkel 22

Handel med kapasitetsrettigheter

Hver operatør av transmisjons-, lagrings- og LNG-nett skal treffe rimelige tiltak for å muliggjøre og lette fri handel med kapasitetsrettigheter på en oversiktlig og ikke-diskriminerende måte. Hver av disse operatørene skal utarbeide harmoniserte avtaler og framgangsmåter for transport, LNG-anlegg og lagring for primærmarkedet for å lette sekundærhandelen med kapasitet og anerkjenne overdragelse av primære kapasitetsrettigheter som er meldt av nettbrukerne.

De harmoniserte avtalene og framgangsmåtene for transport, LNG-anlegg og lagring skal meldes til reguleringsmyndighetene.

Artikkel 23

Retningslinjer

1. Ved behov skal det i retningslinjer for hvilken grad av harmonisering som minst kreves for å oppnå målene med denne forordning, gis nærmere opplysninger om

- a) tilgangstjenester for tredjemann, herunder disse tjenestenes art og varighet samt andre krav til disse tjenestene, i samsvar med artikkel 14 og 15,
- b) prinsippene som ligger til grunn for ordningene for kapasitetstildeling og anvendelsen av framgangsmåter for flaskehalshåndtering i tilfelle avtalebetingede flaskehalser, i samsvar med artikkel 16 og 17,
- c) framlegging av opplysninger, fastsettelse av de tekniske opplysningene som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet, og fastsettelse av alle punkter som er relevante for oversiktlighetskravene, herunder opplysningene som skal offentliggjøres for alle relevante punkter, samt tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene, i samsvar med artikkel 18 og 19,
- d) metoden for beregning av tariffen i forbindelse med handel med naturgass over landegrensene, i samsvar med artikkel 13,

e) områdene omhandlet i artikkel 8 nr. 6.

Kommisjonen skal for dette formål rådføre seg med Byrådet og ENTSO for gass.

2. Retningslinjer for forholdene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c) er fastsatt i vedlegg I når det gjelder operatører av transmisjonsnett.

Kommisjonen kan vedta retningslinjer for forholdene nevnt i nr. 1 og endre retningslinjene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c). Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i denne forordning, blant annet ved å utfylle den, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 28 nr. 2.

3. Anvendelse og endring av retningslinjer som vedtas i henhold til denne forordning, skal gjenspeile forskjellene mellom de nasjonale gassnettene og skal derfor ikke kreve ensartede detaljerte tilgangsvilkår for tredjemann på fellesskapsplan. Retningslinjene kan imidlertid fastsette de minstekrav som skal oppfylles for å oppnå ikke-diskriminerende og oversiktlige vilkår for nettilgang som er nødvendige for et indre marked for gass, og som så kan anvendes på bakgrunn av forskjellene mellom de nasjonale gassnettene.

Artikkel 24

Reguleringsmyndigheter

Når reguleringsmyndighetene utfører sine oppgaver i henhold til denne forordning, skal de sikre samsvar med denne forordning og med retningslinjene vedtatt i henhold til artikkel 23.

Ved behov skal de samarbeide med hverandre og med Kommisjonen og Byrådet i samsvar med kapittel VIII i direktiv 2009/73/EF.

Artikkel 25

Opplysninger

Medlemsstatene og reguleringsmyndighetene skal på anmodning gi Kommisjonen alle opplysninger som er nødvendige for å etterkomme artikkel 23.

Kommisjonen skal fastsette en rimelig frist for å gi opplysningene, idet det tas hensyn til hvor komplekse de er og hvor raskt det er behov for dem.

Artikkel 26

Medlemsstatenes rett til å treffe mer detaljerte tiltak

Denne forordning skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å opprettholde eller innføre tiltak som inneholder mer detaljerte bestemmelser enn dem som er fastsatt i denne forordning eller i retningslinjene nevnt i artikkel 23.

*Artikkel 27***Sanksjoner**

1. Medlemsstatene skal fastsette sanksjoner som får anvendelse ved brudd på bestemmelsene i denne forordning, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen senest 1. juli 2006 om de reglene som tilsvare bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1775/2005, og skal umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som berører dem. De skal underrette Kommissjonen senest 3. mars 2011 om de reglene som ikke tilsvare bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1775/2005, og skal umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som berører dem.

2. Sanksjonene omhandlet i nr. 1 skal ikke være straffereettslige.

*Artikkel 28***Komitéframgangsmåte**

1. Kommissjonen skal bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 51 i direktiv 2009/73/EF.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1–4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det skal tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

*Artikkel 29***Kommissjonens rapport**

Kommissjonen skal overvåke gjennomføringen av denne forordning. I sin rapport i henhold til artikkel 52 nr. 6 i direktiv 2009/73/EF skal Kommissjonen også redegjøre for de erfaringer som er gjort ved anvendelsen av denne forordning. Rapporten skal særlig redegjøre for i hvilken grad forordningen har vært vellykket når det gjelder å sikre vilkår for tilgang til transmisjonsnett for gass som er ikke-diskriminerende og gjenspeiler kostnadene, med sikte på å bidra til valgfrihet for kundene, et velfungerende indre marked og langsiktig forsyningssikkerhet. Om nødvendig skal rapporten følges av egnede forslag og/eller anbefalinger.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 13. juli 2009.

For Europaparlamentet

H.-G. PÖTTERING

President

*Artikkel 30***Unntak**

Denne forordning får ikke anvendelse på

- a) transmisjonsnett for naturgass som ligger i medlemsstatene, så lenge unntak innvilget i henhold til artikkel 49 i direktiv 2009/73/EF, gjelder,
- b) store nye infrastrukturprosjekter, det vil si overføringsforbindelser, LNG- og lagringsanlegg, og betydelige kapasitetsøkninger i eksisterende infrastruktur og endringer av slik infrastruktur som muliggjør utvikling av nye kilder til gassforsyning i henhold til artikkel 36 nr. 1 og 2 i direktiv 2009/73/EF, som er unntatt fra bestemmelsene i artikkel 9, 14, 32, 33, 34 eller artikkel 41 nr. 6, 8 og 10 i nevnte direktiv, så lenge de er unntatt fra bestemmelsene nevnt i dette ledd, med unntak av artikkel 19 nr. 4 i denne forordning, eller
- c) transmisjonsnett for naturgass som det er innvilget unntak for i henhold til artikkel 48 i direktiv 2009/73/EF.

Når det gjelder første ledd bokstav a), kan medlemsstater som er innvilget unntak i henhold til artikkel 49 i direktiv 2009/73/EF, søke Kommissjonen om midlertidig unntak fra anvendelsen av denne forordning for en periode på opptil to år fra utløpsdatoen for unntakene nevnt i samme bokstav.

*Artikkel 31***Oppheving**

Forordning (EF) nr. 1775/2005 oppheves fra 3. mars 2011. Henvisninger til den opphevede forordningen skal forstås som henvisninger til denne forordning og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II.

*Artikkel 32***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 3. mars 2011.

For Rådet

E. ERLANDSSON

Formann

VEDLEGG I

RETNINGSLINJER FOR

1. Tilgangstjenester for tredjemann når det gjelder operatører av transmisjonsnett

1. Operatører av transmisjonsnett skal tilby faste og avbrytbare tjenester med en varighet på minst én dag.
2. Harmoniserte transportavtaler og felles nettreger skal utformes slik at de letter handel med og gjenbruk av kapasitet som det er inngått avtale med nettbrukerne om, uten å hindre frigjøring av kapasitet.
3. Operatører av transmisjonsnett skal utarbeide nettreger og harmoniserte avtaler etter behørig samråd med nettbrukerne.
4. Operatører av transmisjonsnett skal innføre standardiserte framgangsmåter for spesifisering og ny spesifisering. De skal utvikle informasjonssystemer og elektroniske kommunikasjonsmidler for å gi nettbrukerne egnede data og for å forenkle transaksjoner som spesifisering, inngåelse av avtaler om kapasitet og overdragelse av kapasitetsrettigheter mellom nettbrukere.
5. Operatører av transmisjonsnett skal harmonisere formaliserte framgangsmåter for anmodning og svartider i samsvar med god industriell praksis, med det formål å gjøre svartidene så korte som mulig. De skal senest 1. juli 2006 og etter samråd med de berørte nettbrukerne innføre internettbaserte systemer for reservasjon og bekreftelse av kapasitet samt framgangsmåter for spesifisering og ny spesifisering.
6. Operatører av transmisjonsnett skal ikke avkreve nettbrukerne særskilte gebyrer for anmodninger om opplysninger og transaksjoner som er forbundet med deres transportavtaler, og som gjennomføres i samsvar med standardregler og -framgangsmåter.
7. For anmodninger om opplysninger som medfører ekstraordinære eller urimelig høye utgifter, for eksempel fordi det er nødvendig med forundersøkelser, kan det kreves særskilte gebyrer, forutsatt at gebyrene kan begrunnes på behørig måte.
8. Operatører av transmisjonsnett skal samarbeide med andre operatører av transmisjonsnett om å samordne vedlikeholdet av de respektive nettene for at det skal være færrest mulig avbrudd i transmisjonstjenestene til nettbrukerne og til operatører av transmisjonsnett i andre områder, og for å sikre dem de samme fordeler med hensyn til forsyningssikkerhet, herunder i forbindelse med transit.
9. Operatører av transmisjonsnett skal minst en gang per år innen en forhåndsfastsatt frist offentliggjøre alle planlagte vedlikeholdsperioder som kan påvirke nettbrukernes rettigheter i henhold til transportavtaler, og tilsvarende driftsopplysninger med tilstrekkelig forvarsel. Dette skal omfatte rask og ikke-diskriminerende offentliggjøring av eventuelle endringer av planlagte vedlikeholdsperioder og varsel om ikke-planlagt vedlikehold så snart disse opplysningene blir tilgjengelige for operatøren av transmisjonsnettet. Under vedlikeholdsperiodene skal operatører av transmisjonsnett regelmessig offentliggjøre oppdaterte opplysninger om vedlikeholdet og dets forventede varighet og virkninger.
10. Operatører av transmisjonsnett skal hver dag føre protokoll over det pågående vedlikeholdet og de avbrudd i gasstrømmen som det medfører, og på anmodning stille denne til rådighet for vedkommende myndighet. Opplysningene skal også på anmodning stilles til rådighet for dem som påvirkes av avbruddene.

2. Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for flaskehalshåndtering for operatører av transmisjonsnett, samt anvendelsen av disse ved avtalebetingede flaskehalser**2.1. Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for flaskehalshåndtering for operatører av transmisjonsnett**

1. Ordningene for kapasitetstildeling og framgangsmåtene for flaskehalshåndtering skal lette utviklingen av konkurranse og likvid handel med kapasitet og skal være forenlige med markedsordningene, herunder spotmarkeder og handelsplasser. De skal være fleksible og kunne tilpasses endrede markedsvilkår.
2. Disse ordningene og framgangsmåtene skal ta hensyn til det berørte nettets funksjonsdyktighet og til forsyningssikkerheten.

3. Disse ordningene og framgangsmåtene skal verken stå i veien for nye markedsdeltakere eller skape utilbørlige hindringer for nyetablering. De skal ikke hindre markedsdeltakere, herunder nykommere på markedet og selskaper med liten markedsandel, i å konkurrere effektivt.
4. Disse ordningene og framgangsmåtene skal gi egnede økonomiske signaler for effektiv og maksimal utnyttelse av den tekniske kapasiteten og fremme investeringer i ny infrastruktur.
5. Nettbrukerne skal underrettes om forhold som kan påvirke tilgjengeligheten av avtalt kapasitet. Opplysninger om avbrudd skal gjenspeile de opplysningene operatøren av transmisjonsnettet har til rådighet.
6. Dersom det blir vanskelig å oppfylle avtaleforpliktelsene om levering av årsaker forbundet med nettets funksjonsdyktighet, skal operatører av transmisjonsnett underrette nettbrukerne og umiddelbart søke en ikke-diskriminerende løsning.

Operatører av transmisjonsnett skal rådspørre nettbrukerne om framgangsmåter før de iverksettes, og komme overens om dem med reguleringsmyndigheten.

2.2. *Framgangsmåter for flaskehalshåndtering ved avtalebetingede flaskehals*

1. Dersom avtalt kapasitet ikke utnyttes, skal operatører av transmisjonsnett stille denne kapasiteten til rådighet på primærmarkedet som avbrytbar kapasitet gjennom avtaler med forskjellig varighet, med mindre den berørte nettbrukeren tilbyr denne kapasiteten på sekundærmarkedet til en rimelig pris.
2. Inntektene fra frigjort avbrytbar kapasitet skal deles etter regler som fastsettes eller godkjennes av vedkommende reguleringsmyndighet. Disse reglene skal være forenlige med kravet om effektiv bruk av nettet.
3. Vedkommende reguleringsmyndigheter kan fastsette en rimelig pris for frigjort avbrytbar kapasitet, idet de tar hensyn til de rådende omstendigheter.
4. Når det er hensiktsmessig, skal operatører av transmisjonsnett gjøre rimelige anstrengelser for å tilby i alle fall deler av den utnyttede kapasiteten på markedet som fast kapasitet.

3. **Fastsettelse av de tekniske opplysningene som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet, fastsettelse av alle punkter som er relevante for oversiktlighetskravene, opplysningene som skal offentliggjøres for alle relevante punkter, og tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene**

3.1. *Fastsettelse av de tekniske opplysningene som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet*

Operatører av transmisjonsnett skal offentliggjøre minst følgende opplysninger om sine systemer og tjenester:

- a) En detaljert og fullstendig beskrivelse av de forskjellige tjenestene som tilbys, og gebyrene for disse.
- b) De forskjellige typene av transportavtaler som finnes for disse tjenestene, og eventuelt nettreglene og/eller standardvilkårene som fastsetter alle nettbrukeres rettigheter og forpliktelser, herunder harmoniserte transportavtaler og andre relevante dokumenter.
- c) De harmoniserte framgangsmåtene som anvendes ved bruk av transmisjonsnettet, herunder definisjoner av sentrale begreper.
- d) Bestemmelser om kapasitetstildeling, flaskehalshåndtering og framgangsmåter for å motvirke hamstring og lette gjenbruk.
- e) De reglene for handel med kapasitet på sekundærmarkedet som gjelder for operatøren av transmisjonsnettet.
- f) Dersom det er relevant, den fleksibiliteten og de toleransenivåene som uten særskilt gebyr er inkludert i transporttjenesten og andre tjenester, samt den fleksibiliteten som tilbys utover dette, med tilhørende gebyrer.

- g) En detaljert beskrivelse av transmisjonsnettoperatorens gassnett, med angivelse av alle relevante punkter som kopler dette nettet sammen med andre transmisjonsnettoperators nett og/eller med gassinfrastruktur, for eksempel anlegg for flytende naturgass (LNG) og infrastruktur som er nødvendig for å levere tilleggstenester som definert i artikkel 2 nr. 14 i direktiv 2009/73/EF.
- h) Opplysninger om gasskvalitet og trykkraft.
- i) Reglene for tilkøpling til nettet som drives av operatøren av transmisjonsnettet.
- j) Rettidige opplysninger om foreslåtte og/eller faktiske endringer av tjenestene eller vilkårene, herunder opplysningene angitt i bokstav a)–i).

3.2. Fastsettelse av alle punkter som er relevante for oversiktlighetskravene

De relevante punktene skal minst omfatte

- a) alle tilførselspunkter til et nett som drives av en operatør av transmisjonsnett,
- b) de viktigste uttakspunktene og uttakssonene som dekker minst 50 % av den samlede uttakskapasiteten i en gitt transmisjonsnettoperators nett, herunder alle uttakspunkter eller uttakssoner som dekker mer enn 2 % av nettets samlede uttakskapasitet,
- c) alle forbindelsespunkter med andre transmisjonsnettoperators nett,
- d) alle punkter som forbinder en transmisjonsnettoperators nett med en LNG-terminal,
- e) alle vesentlige punkter i en gitt transmisjonsnettoperators nett, herunder forbindelsespunkter til handelsplasser for gass; alle punkter der det ut fra erfaring er sannsynlig at det vil oppstå fysiske flaskehals, anses som vesentlige,
- f) alle punkter som forbinder en gitt transmisjonsnettoperators nett med infrastruktur som er nødvendig for å levere tilleggstenester som definert i artikkel 2 nr. 14 i direktiv 2009/73/EF.

3.3. Opplysninger som skal offentliggjøres for alle relevante punkter, og tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene

1. For alle relevante punkter skal operatører av transmisjonsnett regelmessig og løpende offentliggjøre følgende opplysninger på internett om de daglige kapasitetsforholdene, på en brukervennlig og standardisert måte:
  - a) Den maksimale tekniske kapasiteten for strømmer i begge retninger.
  - b) Den samlede avtalte og avbrytbare kapasiteten.
  - c) Den tilgjengelige kapasiteten.
2. For alle relevante punkter skal operatørene av transmisjonsnett offentliggjøre tilgjengelig kapasitet for minst 18 måneder framover og oppdatere disse opplysningene minst en gang per måned, eller oftere dersom nye opplysninger blir tilgjengelige.
3. Operatører av transmisjonsnett skal daglig offentliggjøre oppdaterte opplysninger om tilgjengeligheten av kortsiktige tjenester (på dagen-før- og uken-før-basis), basert blant annet på spesifiseringer, gjeldende avtaleforpliktelser og regelmessige langtidsprognoser for tilgjengelig årskapasitet i opptil ti år framover, for alle relevante punkter.
4. Operatører av transmisjonsnett skal løpende offentliggjøre historiske maksimums- og minimumsverdier for månedlig kapasitetsutnyttelse og de årlige gjennomsnittsstrømmene på alle relevante punkter for de siste tre årene.
5. Operatører av transmisjonsnett skal daglig føre protokoll over de faktiske samlede strømmene for minst tre måneder.
6. Operatører av transmisjonsnett skal føre effektive registre over alle kapasitetsavtaler og alle andre relevante opplysninger om beregning og levering av tilgang til tilgjengelig kapasitet, og vedkommende nasjonale myndigheter skal ha tilgang til disse registrene for å kunne utføre sine plikter.

7. Operatører av transmisjonsnett skal stille til rådighet brukervennlige verktøyer for beregning av tariffer for tilgjengelige tjenester og for kontroll via internett av hvilken kapasitet som er tilgjengelig.
8. Dersom operatører av transmisjonsnett ikke kan offentliggjøre opplysninger i samsvar med nr. 1, 3 og 7, skal de rådspørre vedkommende nasjonale myndigheter og utarbeide en handlingsplan for gjennomføring snarest mulig og senest 31. desember 2006.

VEDLEGG II

SAMMENLIGNINGSTABELL

Forordning (EF) nr. 1775/2005	Denne forordning
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
—	Artikkel 3
—	Artikkel 4
—	Artikkel 5
—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
—	Artikkel 10
—	Artikkel 11
—	Artikkel 12
Artikkel 3	Artikkel 13
Artikkel 4	Artikkel 14
—	Artikkel 15
Artikkel 5	Artikkel 16
—	Artikkel 17
Artikkel 6	Artikkel 18
—	Artikkel 19
—	Artikkel 20
Artikkel 7	Artikkel 21
Artikkel 8	Artikkel 22
Artikkel 9	Artikkel 23
Artikkel 10	Artikkel 24
Artikkel 11	Artikkel 25
Artikkel 12	Artikkel 26
Artikkel 13	Artikkel 27
Artikkel 14	Artikkel 28
Artikkel 15	Artikkel 29
Artikkel 16	Artikkel 30
—	Artikkel 31
Artikkel 17	Artikkel 32
Vedlegg	Vedlegg I